

Foto: Calle Eklund/V-wolf, CC BY-SA 3.0

Tånggården i Sjurberg

Tånggården ligger i Sjurberg i Rättvik, som en del i den nationalromantiska miljö skapad av den högrestandsturism som präglade området vid sekelskiftet 1900. Tånggården byggnadsminnesförklarades 1986.

Beskrivning

Historik

Sjurberg är en by i Rättviks kommun som har en lång tradition som turistort. Det hela har sin grund i det sena 1800-talets vurm för allmogekulturen och dess uttryck, vilket senare skulle mynna ut i det vi idag kallar nationalromantiken. Många högt profilerade arkitekter, konstnärer och andra välbeställda personer spenderade sina somrar i byn.

Tånggården i Sjurberg förvärvades 1908 av arkitekten Isak Gustaf Clason som sommarbostad, vilken senare lät omgestalta gården i nationalromantisk stil. Clason gästades av flera för tiden tongivande arkitekter, vilka alla hyllade byggnadsskicket i Dalarna som ett arkitektoniskt ideal. Bland dessa märks Ferdinand Boberg, Carl Westman, Torben Grut, Ivar Tengbom, Lars Israel Wahlman, Axel Einar Hjort och Hakon Ahlberg.

Miljö

Tånggården ligger i byn Sjurberg, beläget ett par kilometer nordväst om Rättviks kyrka i Rättviks kommun. Gården är kringbyggd på tre sidor och ligger i en söderslutning mot Siljan.

Figur 1. Sjurberg, belägen i en södersluttning ner mot Siljan. Foto: Calle Eklund/V-wolf, CC BY-SA 3.0

Byggnader

Den befintliga timmerbebyggelsen bestående av två bostadshus och en stallbyggnad, omändrades i karakteristisk "dalastil" för familjen Clasons behov. Stallbyggnaden flyttades längre ner på tomten och inreddes till strykrum och lekstuga. En parstuga som inköpts för Skansens räkning men inte kommit till användning övertogs och placerades så att gården blev kringbyggd på tre sidor. Stallbyggnaden tillbyggdes 1916 med ett lider från Mora och året därpå uppsattes ett härbre från Leksand. Vidare finns ett avträde och en kalkbod. Byggnaderna är tjärade och har tegeltak. Trädgården sluttar ner mot Siljan.

Figur 2. Grinden in till gården har texten *Tång gårn 1909, J C S* målade på överstycket. Foto: Calle Eklund/V-wolf, CC BY-SA 3.0

Byggnadsminnesförklaring

Motivering till byggnadsminnesförklaringen

Länsstyrelsen anser att gården bevarar egenarten av gången tids byggnadsskick och med hänsyn härtill är att anse som synnerligen märklig.

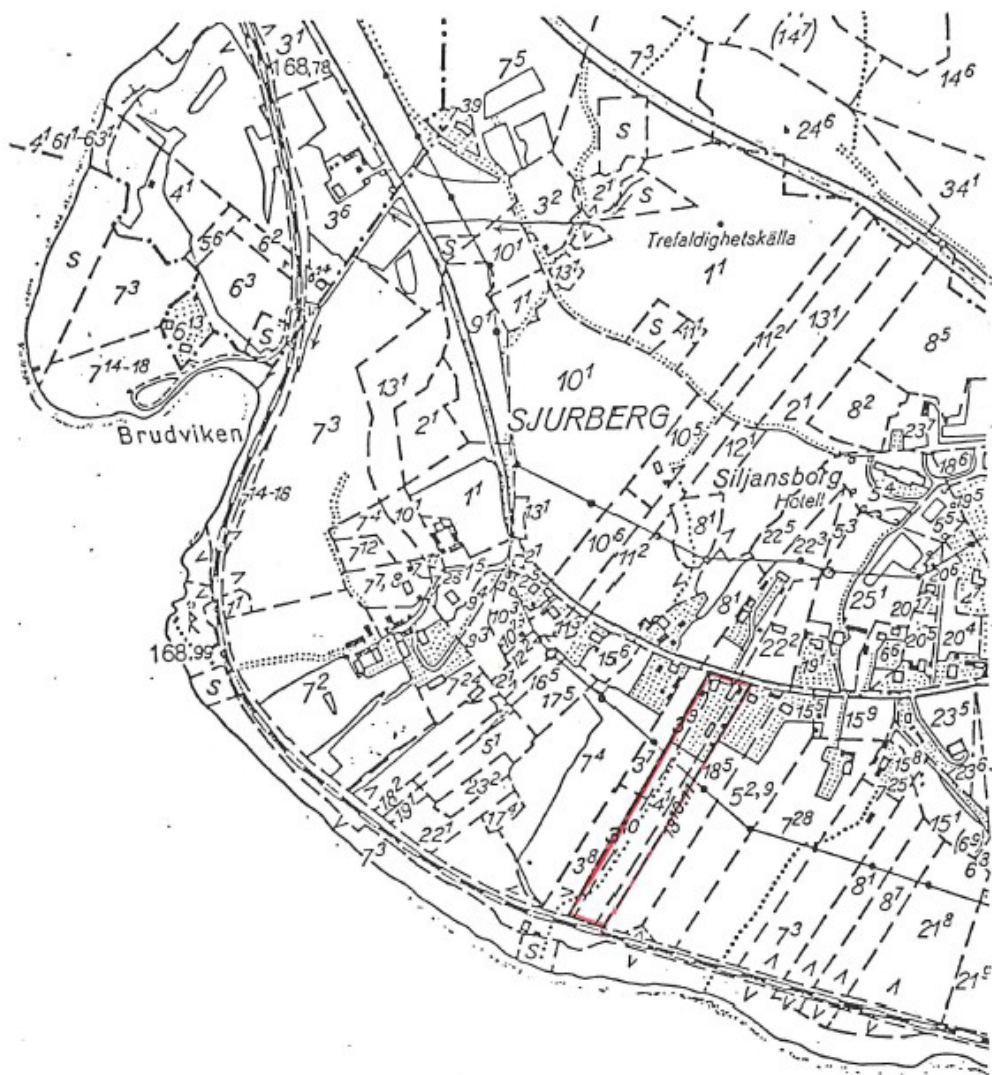
Skyddsbestämmelser

1. Byggnaderna vilka är markerade med rött på bifogad karta, får ej rivras, flyttas, byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I byggnadernas inre får en göras ingrepp i stomme eller rumsindelningen ändras. Inte heller får ändringar göras i fast inredning och installationer som var befintliga eller tillkom under I G Clasons tid.
3. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att byggnadernas karaktär och utseende inte förvanskas.
4. Det område som på bifogad karta avgränsats med rött skall hållas i ett sådant skick att byggnadernas kulturhistoriska värde inte minskar. Inte heller får ny byggnad uppföras inom området.

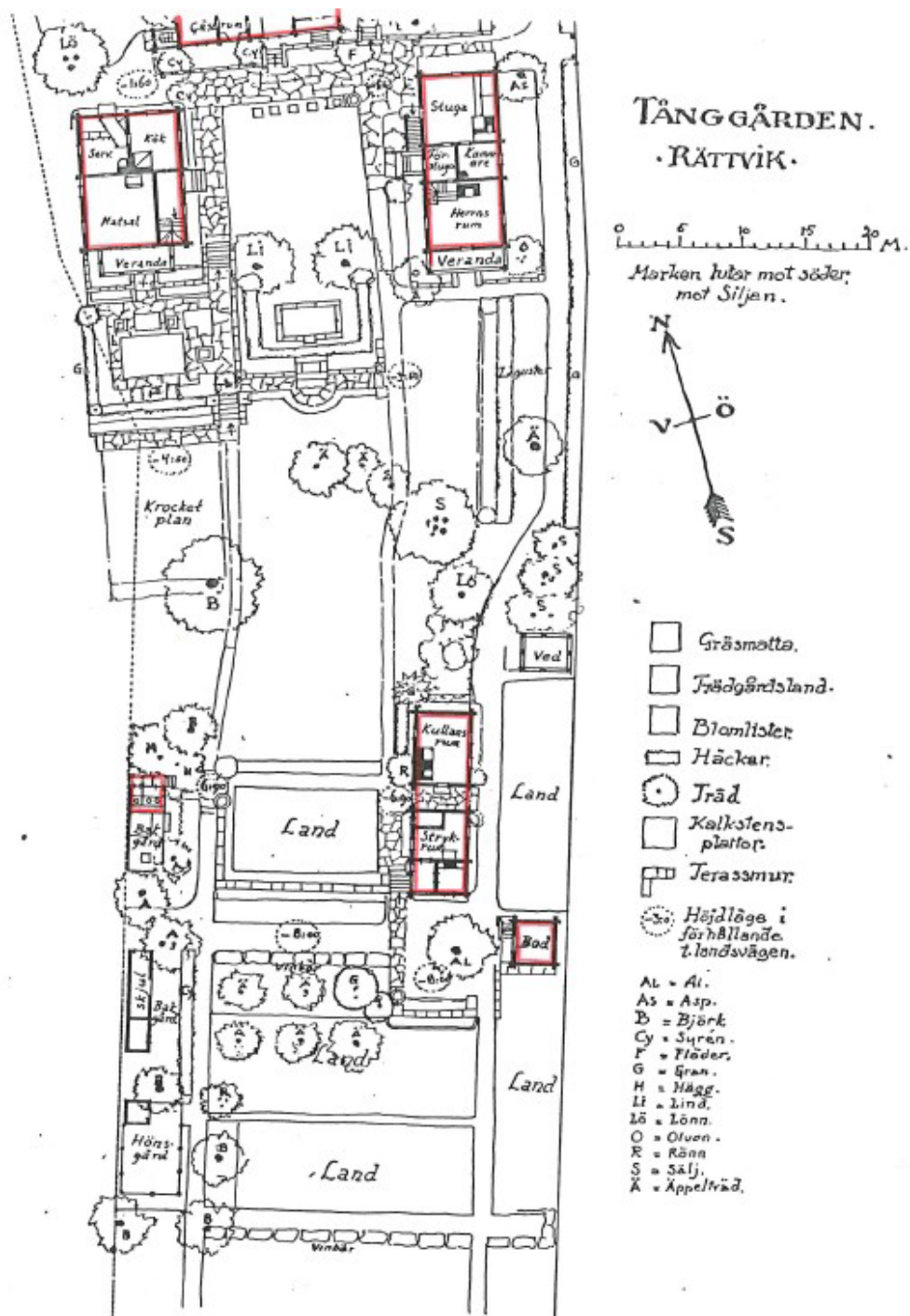
Om förändringar i strid mot meddelade skyddsföreskrifter finnes nödvändig för att byggnaderna skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallas av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3§ lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

Länsstyrelsen erinrar om bestämmelserna i 53§ byggnadsstadgan att tomt skall hållas i vårdat skick och 50§ samma stadga att byggnad skall underhållas så, att hållfastheten inte äventyras samt att brandfara, sanitär olägenhet eller vanprydning inte uppkommer.

Länsstyrelsen lämnas råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaderna och vården av det kringliggande området.

Figur 3. Situationsplan Sjurberg, ur beslut 1986.07.17. Byggnadsminnets skyddsområde är markerat med röd linje.

Figur 4. Karta över Tånggården. Rödmarkerade byggnader är skyddade enligt skyddsföreskrifter i beslutet. Ur beslut 1986.09.17.

Administrativa fakta

Kommun: Rättvik

Fastighetsbeteckning: Sjurberg 4:10 och 18:11

Byggnadsminnesförklaring: 1986.09.17

Tillgänglighet: Inte öppen för allmänheten men kan upplevas som en del av kulturmiljön i Sjurberg.

[Byggnadsminnesförklaring Tånggården beslut 1986.09.17](#)
[Tånggården i Riksantikvarieämbetets Bebyggelseregister](#)